Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

P2414

[Total No. of Pages : 2

[5510]-101

B.Lib. ISC (Semester - I)

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

BL - 101 : Foundations of Library and Information Science

(2013 Pattern)

Time : 2 Hours] *[Max. Marks : 40*

Instructions to the candidates:

1) ***All questions are compulsory.***
2) ***Figures to the right indicate full marks.***

munotes.in

Q1) Write answers in 50 words each (Any Three) : **[15]**

a) State the functions of school libraries.

b) Explain the reading habits.

c) State the services of libraries of handicapped.

d) State the functions of public libraries.

e) State the services of children libraries.

Q2) Answer in 100 words (Any one) : **[10]**

a) Explain library as a social institution.

b) Explain the principles of librarianship given by D. Urquhart.

Q3) Answer in 300 words (Any one) : **[15]**

a) Explain the features of UNESCO public library Mani festo.

b) State the five laws of library science and explain fifth law of library science.

⌘⌘⌘

P.T.O.

Total No. of Questions: 3]

P2414

[5510]-101
B.Lib. ISC (Semester - I)
LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE
BL - 101 : Foundations of Library and Information Science
(2013 Pattern)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2 तास] *[एकूण गुण : 40*

सूचना: *1)* सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.

2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) प्रत्येकी 50 शब्दांत उत्तरे लिहा. (कोणतेही तीन) **[15]**

अ) शालेय ग्रंथालयांची कार्ये नमूद करा.

ब) वाचनाच्या सवयी स्पष्ट करा.

क) अपंगाच्या ग्रंथालयांच्या सेवा नमूद करा.

ड) सार्वजनिक ग्रंथालयांची कार्ये नमूद करा.

इ) बाल ग्रंथालयाच्या सेवा नमूद करा.

प्रश्न 2) 100 शब्दांत उत्तरे लिहा. (कोणताही एक) **[10]**

अ) ग्रंथालय एक सामाजिक संस्था आहे. हे स्पष्ट करा.

ब) डी. अर्काट यांनी दिलेली ग्रंथपालनाची तत्वे स्पष्ट करा.

प्रश्न 3) 300 शब्दांत उत्तरे लिहा. (कोणताही एक) **[15]**

अ) युनेस्को सार्वजनिक ग्रंथालय जाहिरनाम्याची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

ब) ग्रंथालय शास्त्राचे पाच नियम सांगा आणि ग्रंथालय शास्त्राचा पाचवा नियम स्पष्ट करा.

⌘⌘⌘

munotes.in

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

P2415

[Total No. of Pages : 2

[5510]-102

B.Lib. I.Sc. (Semester - I)

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

BL - 102 : Library Organisation

(2013 Pattern)

Time : 2 Hours] *[Max. Marks : 40*

Instructions to the candidates:

1) ***All questions are compulsory.***
2) ***Figures to the right indicate full marks.***

munotes.in

Q1) Write answers in 50 words each (Any Three) : **[15]**

a) Explain the importance of Book Review as a book selection tool.

b) State the methods of acquisition of books.

c) List any five library rules for an academic library.

d) Explain the purpose of an Annual Report.

e) Write a note on Reservation of books.

Q2) Answer in 100 words (Any one) : **[10]**

a) Explain in detail Nework charging system.

b) State the different kinds of library statistics.

Q3) Answer in 300 words (Any one) : **[15]**

a) Explain Mc Colvin's principle of Book selection.

b) Discuss the advantages and disadvantages of various methods of acquisition of periodicals.

⌘⌘⌘

P.T.O.

Total No. of Questions: 3]

P2415

[5510]-102
B.Lib. I.Sc. (Semester - I)
LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE
BL - 102 : Library Organisation
(2013 Pattern)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2 तास] *[एकूण गुण : 40*

सूचना: *1)* सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहेत.

2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) 50 शब्दांत उत्तर लिहा (कोणतीही तीन) **[15]**

अ) ग्रंथ निवडीचे साधन म्हणून ग्रंथ परिक्षणाचे महत्व स्पष्ट करा.

ब) ग्रंथ उपार्जित करण्याच्या पध्दती नमूद करा.

क) कोणत्याही पाच शैक्षणिक ग्रंथालय नियमांची यादी द्या.

ड) वार्षिक अहवालाचा उददेश स्पष्ट करा.

इ) ग्रंथ आरक्षणावर टीप लिहा.

प्रश्न 2) 100 शब्दांत उत्तर लिहा. (कोणतेही एक) **[10]**

अ) नेवार्क देवघेव पध्दतीचे सविस्तर वर्णन करा.

ब) ग्रंथालयातील विविध आकडेवारी नमूद करा.

प्रश्न 3) 300 शब्दांत उत्तर लिहा. (कोणतेही एक) **[15]**

अ) मॅककॉल्वीन यांचे ग्रंथ निवडीचे तत्व स्पष्ट करा.

ब) नियतकालिके उपार्जित करण्याच्या विविध पध्दती त्याच्या फायदा व तोट्यांसहित चर्चा करा.

⌘⌘⌘

munotes.in

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

P2416

[Total No. of Pages : 2

[5510]-103
B.Lib. I.Sc. (Semester - I)
LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE
BL - 103 : Reference Service and Information Sources
(2013 Pattern)

Time : 2 Hours] *[Max. Marks : 40*

Instructions to the candidates:

1) ***All questions are compulsory.***
2) ***Figures to the right indicates full marks.***

munotes.in

Q1) Write answers in 50 words each (Any Three) : **[15]**

a) Write difference in short range & long range Reference service.

b) Define information literacy.

c) What are open Access sources.

d) Write theories of reference service.

e) State web based services.

Q2) Write answer in 100 words (Any one) : **[10]**

a) Discuss how reference department is organised and managed.

b) Describe reference service provided in Public library.

Q3) Write answer in 300 words (Any one) : **[15]**

a) What are dictionaries? Write a detailed note on any one dictionary of your choice.

b) What is meant by library Orientation programme? Discuss Orientation Programme for school library.

⌘⌘⌘

P.T.O.

Total No. of Questions: 3]

P2416

[5510]-103
B.Lib. I.Sc. (Semester - I)
LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE
BL - 103 : Reference Service and Information Sources
(2013 Pattern)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2 तास] *[एकूण गुण : 40*

सूचना: *1)* सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.

2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) 50 शब्दांत उत्तरे लिहा. (कोणतेही तीन) **[15]**

अ) शीघ्र संदर्भ सेवा व प्रलंबित संदर्भ सेवा यातील फरक लिहा.

ब) 'माहिती साक्षरता' याची व्याख्या द्या.

क) 'ओपन ॲक्सेस सोर्सेस' काय आहेत.

ड) 'संदर्भ सेवेचे' सिध्दांत लिहा.

इ) वेब बेस सेवा सांगा.

munotes.in

प्रश्न 2) 100 शब्दांत उत्तर लिहा. (कोणताही एक) **[10]**

अ) संदर्भ विभागची कश्या प्रकारे रचना व व्यवस्थापन केले जाते यावर चर्चा करा.

ब) सार्वजनिक ग्रंथालयात दिल्या जाणाऱ्या संदर्भ सेवा स्पष्ट करा.

प्रश्न 3) 300 शब्दांत उत्तर लिहा. (कोणताही एक) **[15]**

अ) शब्दकोश म्हणजे काय? आपल्याला आवडलेल्या एका शब्दकोशावर सविस्तर टीप लिहा.

ब) ग्रंथालय परिचय कार्यक्रम म्हणजे काय? शाळेसाठी केल्या जाणाऱ्या ग्रंथालय परिचय कार्यक्रमाची चर्चा करा.

⌘⌘⌘

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

P2417

[Total No. of Pages : 2

[5510]-104

B.Lib. I.Sc. (Semester - I)

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

BL - 104 : Information Science

(2013 Pattern)

Time : 2 Hours] *[Max. Marks : 40*

Instructions to the candidates:

1) ***All questions are compulsory.***
2) ***Figures to the right indicate full marks.***

munotes.in

Q1) Answers the following in 50 words (Any Three) : **[15]**

a) What is Reference Book?

b) What do you mean by Documentation?

c) State the different types of users.

d) Enlist the different barriers of free flow of Information.

e) Define Journals as primary source of Information.

Q2) Write answers in 100 words (Any one) : **[10]**

a) Write a detail note on Documentation work.

b) Discuss the various methods of assessing information needs of users in special Library.

Q3) Write answers in 300 words (Any one) : **[15]**

a) Define communication of information and explain the different channels of oral, visual and documentry communication.

b) What are secondary sources of information? Explain their importance with example.

⌘⌘⌘

P.T.O.

Total No. of Questions: 3]

P2417

[5510]-104

B.Lib. I.Sc. (Semester - I)

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

BL - 104 : Information Science

(2013 Pattern)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2 तास] *[एकूण गुण : 40*

सूचना: *1)* सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.

2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) प्रत्येकी 50 शब्दांत उत्तरे लिहा. (कोणतेही तीन) **[15]**

अ) संदर्भ ग्रंथ म्हणजे काय?

ब) 'प्रलेखन' यामधुन तुम्हाला काय बोध होतो.

क) उपयोजकाचे विविध प्रकार सांगा.

ड) माहितीच्या मुक्त प्रवाहातील विविध अडथळ्यांची यादी द्या.

इ) माहितीच्या स्त्रोताचे प्राथमिक साधन म्हणून जर्नल ची व्याख्या करा.

प्रश्न 2) 100 शब्दांत उत्तरे लिहा. (कोणतेही एक) **[10]**

अ) प्रलेखन कार्य या वर सविस्तर टीप लिहा.

ब) विशेष ग्रंथालयात उपयोजकांच्या माहितीच्या गरजा जाणून घेण्याच्या पद्धतींची चर्चा करा.

प्रश्न 3) 300 शब्दांत उत्तर लिहा. (कोणताही एक) **[15]**

अ) माहिती संप्रेषनाची व्याख्या सांगून मौखीक, दुष्य आणि प्रलेखनीय संप्रेषनाच्या विविध वाहीण्या स्पष्ट करा.

ब) माहितीच्या स्त्रोतांचे द्वितीयक साधने कोणती? ते सहउदाहरण स्पष्ट करा.

⌘⌘⌘

munotes.in

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

P2419

[Total No. of Pages : 2

[5510]-106

B.Lib. I.Sc. (Semester - I)

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

BL - 106 : Document Description : A (Theory)

(2013 Pattern)

Time : 2 Hours] *[Max. Marks : 40*

Instructions to the candidates:

1) ***All questions are compulsory.***
2) ***Figures to the right indicate full marks.***

munotes.in

Q1) Write answers in 50 words each (Any Three) : **[15]**

a) Write the advantages of library catalogue.

b) Give the advantages of OPAC.

c) What is alphabetico - classed catalogue?

d) Explain canon of ascertainability.

e) What is MARC?

Q2) Write answer in 100 words (Any one) : **[10]**

a) Explain the concept dictionary catalogue. State the merits and demerits of dictionary catalogue.

b) Describe the structure of main entry in classfied catalogue code.

Q3) Write answer in 300 words (Any one) : **[15]**

a) Point of the differences between library catalogue and Bibliography.

b) Explain in detail how to read book technically.

⌘⌘⌘

P.T.O.

Total No. of Questions: 3]

P2419

[5510]-106
B.Lib. I.Sc. (Semester - I)
LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE
BL - 106 : Document Description : A (Theory)
(2013 Pattern)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2 तास] *[एकूण गुण : 40*

सूचना: 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.

2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) प्रत्येकी 50 शब्दांत उत्तरे लिहा. (कोणतेही तीन) **[15]**

अ) ग्रंथालय तालिकेचे फायदे लिहा.

ब) ओपेक चे फायदे द्या.

क) अनुवर्ण – वर्गीकृत तालिका म्हणजे काय?

ड) निश्चिततेचे सूत्र स्पष्ट करा.

इ) मार्क म्हणजे काय?

प्रश्न 2) 100 शब्दांत उत्तर लिहा. (कोणताही एक) **[10]**

अ) कोशतालिका ही संकल्पना स्पष्ट करा. कोश तालिकेचे फायदे व तोटे नमूद करा.

ब) वर्गीकृत तालिका संहिताच्या मुख्य नोंदीच्या आराखड्याचे वर्णन करा.

प्रश्न 3) 300 शब्दांत उत्तर लिहा. (कोणताही एक) **[15]**

अ) ग्रंथालयतालिका व ग्रंथसूची या मधील फरक स्पष्ट करा.

ब) ग्रंथाचे तांत्रिक वाचन कसे करतात हे सविस्तर स्पष्ट करा.

⌘⌘⌘

munotes.in

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

P2421

[Total No. of Pages : 2

[5510]-201

B.Lib. ISC (Semester - II)

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

BL - 201 : Librarianship as a Profession

(2013 Pattern)

Time : 2 Hours] *[Max. Marks : 40*

Instructions to the candidates:

1) ***All questions are compulsory.***
2) ***Figures to the right indicate full marks.***

munotes.in

Q1) Write answers in 50 words each (Any Three) : **[15]**

a) Give extension activities of public libraries.

b) What is copyright Act?

c) Explain the functions of RRRLF.

d) Give importance of public relations.

e) What is consortia?

Q2) Write answers in 100 words (Any one) : **[10]**

a) Explain the need for library legislation.

b) Explain need for library co-operation.

Q3) Write answers in 300 words (Any one) : **[15]**

a) Explain the salient features of Maharashtra state Public Libraries Act, 1967.

b) Explain the ethics of librarianship.

⌘⌘⌘

P.T.O.

Total No. of Questions: 3]

P2421

[5510]-201

B.Lib. ISC (Semester - II)

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

BL - 201 : Librarianship as a Profession

(2013 Pattern)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2 तास] *[एकूण गुण : 40*

सूचना: *1)* सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.

2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) प्रत्येकी 50 शब्दांत उत्तरे लिहा. (कोणतीही तीन) **[15]**

अ) सार्वजनिक ग्रंथालयांची विस्तारित कार्ये द्या.

ब) कॉपीराइट ॲक्ट म्हणजे काय?

क) आर. आर.आर.एल.एफ. ची कार्ये स्पष्ट करा.

ड) जनसर्पकाचे महत्व द्या.

इ) कन्सोंटिया म्हणजे काय?

प्रश्न 2) 100 शब्दांत उत्तरे लिहा. (कोणताही एक) **[10]**

अ) ग्रंथालय कायदयाची आवश्यकता स्पष्ट करा.

ब) ग्रंथालय सहकाराची गरज स्पष्ट करा.

प्रश्न 3) 300 शब्दांत उत्तरे लिहा. (कोणताही एक) **[15]**

अ) महाराष्ट्र राज्य सार्वजनिक ग्रंथालय अधिनियम, 1967 ची ठळक वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

ब) ग्रंथपालनातील नैतिकता स्पष्ट करा.

⌘⌘⌘

munotes.in

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

P2422

[Total No. of Pages : 2

[5510]-202
B.Lib.I.Sc. (Semester - II)
LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE
BL - 202 : Library Management
(2013 Pattern)

Time : 2 Hours] *[Max. Marks : 40*

Instructions to the candidates:

1) ***All questions are compulsory.***
2) ***Figures to the right indicate full marks.***

munotes.in

Q1) Write answers in 50 words each (Any Three) : **[15]**

a) Explain the concept of HRM.

b) Explain the qualities of a good manager.

c) State the importance of binding.

d) Explain the need of stock-taking in a library.

e) Write a note on various methods of shelving.

Q2) Answer in 100 words (Any One) : **[10]**

a) Explain Henry Fayol's principles of management.

b) What is 1ibrary committee? Explain the role of librarian in a library committee.

Q3) Answer in 300 words (Any One) : **[15]**

a) Explain the need of library budget and describe in detail any one kind of budget.

b) What do you mean by stock-verification? Discuss the advantages and disadvantages of stock-verification.

⌘⌘⌘

P.T.O.

Total No. of Questions: 3]

P2422

[5510]-202

B.Lib.I.Sc. (Semester - II)

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

BL - 202 : Library Management

(2013 Pattern)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2 तास] *[एकूण गुण : 40*

सूचना: *1)* सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहेत.

2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) प्रत्येकी 50 शब्दांत उत्तरे लिहा. (कोणतेही तीन) **[15]**

अ) एच. आर. एम. ची संकल्पना स्पष्ट करा.

ब) चांगल्या व्यवस्थापकाचे गुण स्पष्ट करा.

क) ग्रंथ बांधणीचे महत्व नमूद करा.

ड) ग्रंथालयात ग्रंथ मोजणीची गरज स्पष्ट करा.

इ) ग्रंथ मांडणीच्या विविध पद्धतींवर टीप लिहा.

प्रश्न 2) 100 शब्दांत उत्तर लिहा. (कोणतेही एक) **[10]**

अ) हेन्री फेऑल यांची व्यवस्थापनेची तत्वे स्पष्ट करा.

ब) ग्रंथालय समिती म्हणजे काय? ग्रंथालय समितीत ग्रंथपालाची भूमिका स्पष्ट करा.

प्रश्न 3) 300 शब्दांत उत्तर लिहा. (कोणतेही एक) **[15]**

अ) ग्रंथालय अंदाज पत्रकाची गरज सांगून कोणत्याही एका अंदाज पत्रकाचे वर्णन करा.

ब) ग्रंथ पडताळणी म्हणजे काय ते सांगून ग्रंथ पडताळणीच्या फायद्यांची व तोट्यांची चर्चा करा.

⌘⌘⌘

munotes.in

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

P2423

[Total No. of Pages : 2

[5510]-203

B.Lib. I.Sc. (Semester - II)

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

BL - 203 : Reference Sources

(2013 Pattern)

Time : 2 Hours] *[Max. Marks : 40*

Instructions to the candidates:

1) ***All questions are compulsory.***
2) ***Figures to the right indicate full marks.***

munotes.in

Q1) Answer in 50 words (Any Three) : **[15]**

a) Define Reference question.

b) 'State Universal Bibliographic control' concept.

c) Uses of Almanac

d) Advantages of Atlas.

e) Need of Directories.

Q2) Answer in 100 words (Any one) : **[10]**

a) Discuss criteria for an Evaluation of Electronic Reference Source.

b) Define Bibliography and describe its various type with example.

Q3) Answer in 300 words (Any one) : **[15]**

a) Define user Education. Explain its need, objective and various methods of providing user education.

b) What is meant by reference interview? Discuss in detail various ways of taking Reference interview.

⌘⌘⌘

Total No. of Questions: 3]

P2423

[5510]-203
B.Lib. I.Sc. (Semester - II)
LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE
BL - 203 : Reference Sources
(2013 Pattern)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2 तास] *[एकूण गुण : 40*

सूचना: *1)* सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.

2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) प्रत्येकी 50 शब्दांत उत्तरे लिहा. (कोणतेही तीन) **[15]**

अ) 'संदर्भ प्रश्न' ची व्याख्या द्या.

ब) वैश्विक सूचीय नियंत्रणाची संकल्पना सांगा.

क) 'अल्मनॅक' चे उपयोग

ड) 'एटलस चे' फायदे.

इ) 'डिरेकट्रीस' ची गरज.

प्रश्न 2) 100 शब्दांत उत्तर लिहा. (कोणताही एक) **[10]**

अ) इलेक्ट्रॉनिक संदर्भ साधनांच्या मूल्यमापनाच्या निकषांची चर्चा करा.

ब) सूची ची व्याख्या द्या व त्याचे विविध प्रकार सोदाहरण स्पष्ट करा.

प्रश्न 3) 300 शब्दांत उत्तर लिहा. (कोणताही एक) **[15]**

अ) 'उपयोजक प्रशिक्षणांची व्याख्या द्या. उपयोजक प्रशिक्षण देण्याची गरज, उद्दीष्ठ व विविध पध्दति स्पष्ट करा.

ब) संदर्भ मुलाखत म्हणजे काय? संदर्भ मुलाखत घेण्याच्या पध्दतिवर सविस्तर चर्चा करा.

⌘⌘⌘